

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Nøgen under kjolen – Jón Kalman Stefánsson FISK HAR INGEN FØDDER

Af

[Anne Vindum](#)

– 26. januar 2016 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Roman](#), [Skonlitteratur](#)

I sin første bog efter den berømte trilogi om Drengen, landposten Jens og det evindelige snevejr sætter Jón Kalman Stefánsson nu scenen i et nutidigt Keflavik i det mørkeste Island.

Citat

Skynder os at forbinde Kenwood-forstærkeren, kassettebåndoptageren, pladespilleren og AR-højtalerne, fingrene skælver af ophidselse, sætter os i sovesofaen på hans værelse, der er ikke plads til meget andet end en sofa et skrivebord med boghylder, en stol og så anlægget, sætter *Wish You Were Here* på pladespilleren og skruer op, skruer så højt op at det kan nå op i himlen, vi vil nemlig have at himlens beboere også kan høre det, og især hende der døde alt for tidligt, som døden hentede i slutningen af tresserne på tuberkulosehospitalet i Vífilsstadir; hun var blevet så tynd at døden måtte løfte hende meget forsigtigt op for ikke at skære sig, meget varsomt så hun ikke gik i stykker – vi ved ikke hvor den tog hende hen.

Den tidligere forfatter Ari har taget flugten fra Island til København for at slikke sårene efter den skilsmisse, han iværksatte en tirsdag morgen, hvor konens smasken fik ham til at feje mysl, vand og kaffe på gulvet. 'Den bevægelse er et skrig', som der står i en betydende sætning.

Den navnløse fortæller er Aris barndomsven. Han bor på Island og tager turen til Keflavik, da Ari efter to års eksil som forlagsredaktør i Danmark vender tilbage for at se til sin dødeligt syge far. Han lander i den historisk betændte lufthavn uden for Keflavik, bestilt af amerikanerne, da de havde en base der midt i den øde Midnesslette i det sydvestlige Island. Man forstår, at Keflavik er et sted som ingen andre: 'I Keflavik er der tre verdenshjørner: vinden, havet og evigheden.' Og så fylder den langvarige amerikanske tilstedeværelse også en hel del hos de lokale.

Romanen klipper mellem fire forskellige tider: Keflavik 1976, 1980 og nutid og i Nordfjord i et udateret *før*, hvor vi hører om Aris bedsteforældre Margret og Oddur. Hvordan Margret som purung en aften opsøgte Oddur ved havet og gav ham budet: 'Hvis jeg er nøgen under kjolen, så ved du at jeg elsker dig'. Margret var nøgen under kjolen, og de to fik et langt ægteskab med en masse unger, hvoraf den lille Jakob senere bliver far til Ari.

Hvor Margret er en poetisk, søgende sjæl med en udtalt trang til at forstå livet og længslerne, er hendes mand Oddur klassisk fisker, der tænker med hænderne. Skildringerne af mandelivet på havet og kvindelivet på land ligger fint i tråd med Jón Kalman Stefánssons tidligere bøger, og den livsfarlige poesi spiller også her en rolle.

I og med det lange tidsperspektiv erfarer flere af karaktererne, at man først forstår sine erindringer, når man er gammel nok til det. Der fortælles fra flere synsvinkler, og episoder findes på den måde i flere versioner. Det er evident, at alle har deres grunde til at gøre det, de gør og hvis vi vil lytte til dem, kan vi forstå dem i stedet for at høre efter vores egne fordomme.

Med skildringen af tre generationers liv og væsen oprulles Islands kultur- og mentalitetshistorie, der slutter med indlagte breidsider mod såvel de fiskekvoter, der har taget livet af de små fiskesamfund på Island, som den kapitalistiske tankegang,

Læsøfærgen.
Nemt til og fra Læsø

Sommerferie på Læsø

Sol og sommer, jomfruhummer, salt og is, børnevenlige badestrande og masser af plads.

Bil inkl. 5 pers. kun kr. 642,-

642,-

BOOK HER

Fakta

- Forfatter: Jón Kalman Stefánsson
- Titel: FISK HAR INGEN FØDDER. EN SLÆGTSHISTORIE.
- Originaltitel: FISKARNIR HAVA ENGA FÆTUR
- Oversat af: Kim Lembek
- Sider: 416
- Pris: 298,-
- Forlag: Batzer & Co
- ISBN: 9788793209206

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- [MENNESKETS HJERTE \(2014\)](#)
- [ENGENES SORG \(2012\)](#)
- [HIMMERIGE OG HELVEDE \(2010\)](#)

Billeder

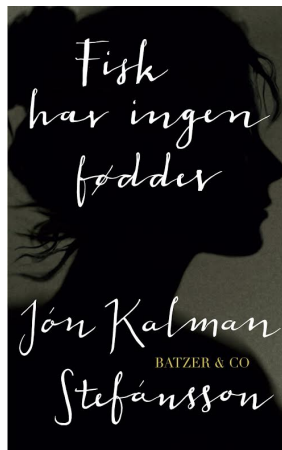
der omdanner mennesket fra forbruger til misbruger. I veloplagte passager skildres Ari og fortællerens ungdomstid med Beatles, Pink Floyd, den første pladespiller og opdagelsen af piger. Der er fremstillinger af lange dage på fiskefabrikken, det ørkesløse mørke og rutineprægede røverier af de lastbiler, der leverede varer til den amerikanske base. Island er funderet i en fortidig fiskerkultur, men var samtidig først med det nye fra det forjættede land.

Tonen i romanen er patosfuld og poetisk som i øvrigt i forfatterskabet, men nyt er den samfundskritiske brod. Overgreb, alkoholisme, vold er også en del af dagligdagen – fjernt fra postkortenes blå himmel og lyshårede piger på islandske heste.

Romanen står skarpest i skildringerne af det gamle Island, og her får det poetisk overlæssede sprog bedst plads. Den patos, der visse steder tindrer, bliver lunken og langtrukken i den nutidige sektion, hvor det af og til kammer over i alenlange, retningsløse sætninger og banal lommepsykologi:

– Formentlig taler vi aldrig helt sandt. Nogle gange slet ikke og fortier altid et eller andet; for at gøre livet mere medgørligt, og undgå at blive ulykkelige. Men måske oftere som selvbedrag, for at forskønne os selv, måske oftest på grund af fejhed. Forvandler tavsheden til løgn, forvandler den til svigt. Taler sjældent helt sandt og er derfor aldrig hele. Er det fordi vi ikke tør vedgå os selv, verden som vi har skabt den? Er menneskets liv da en flugt og en illusion?

Det er en hårfin skillelinje mellem elegant, højtravende livsfilosofi og hverdagsmenneskelige udladninger, og for første gang i det forfatterskab, der ellers står som en lysende stjerne, hælder det til det sidste. Men en kedelig og næsten uvedkommende gennemgang af en gennemsnitlig midtlivskrise ændrer ikke ved, at Jón Kalman Stefánsson er en fuldstændig enestående forfatter, der kan tegne karakterer, kærlighedens lys og djævelske vindstød fuldstændig mageløst, præcist – og vedkommende.

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

Synes godt om 23 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Roman](#),

- [Japansk sindsrapport – Hiromi Kawakami KVINDEN VED HAVET](#) · 10-06-2016
- [Mellem metaforer og mudder – Hannah Lutz VILDSVIN](#) · 23-05-2016
- [Tilbage til 1980'ernes natmaskine – Tomas Lagermand Lundme ALT ER MIT](#) · 18-05-2016
- [Industriell Iliade – Emil Bønnelycke SPARTANERNE + BERLIN + ROSA LUXEMBURG](#) · 17-05-2016
- [Alle siger det – Jonas Hassen Khemiri ALT DET JEG IKKE HUSKER](#) · 12-05-2016

Læs også

- [Det \(u\)mulige i at være alene – Martin Bastkjær DET NYE HAV](#) · 22-01-2016
- [Højt at falde – Peter Højrup ISLAND](#) · 27-05-2014
- [Hjertet har to kamre – Jón Kalman Stefánsson MENNESKETS HJERTE](#) · 21-02-2014
- [En sprudlende gammel kællings bekendelser – Hallgrímur Helgason KVINDEN VED 1000°](#) · 27-08-2013
- [Som et vindpust ind ad vinduet – Einar Már Guðmundsson ISLANDSKE KONGER](#) · 22-08-2013

Tags: [island](#), [Jón Kalman Stefánsson](#)

Om Anne Vindum

Anne er cand.mag. i dansk og har et svagt punkt for nordisk litteratur. Redaktør på iBureauet under Dagbladet Information.

[Skriv til Anne](#)

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet